

Công tác tư tưởng đối với vấn đề tôn giáo trên địa bàn Tây Nguyên hiện nay

TRƯƠNG MINH TUẤN *

TÂY Nguyên có một vị trí chiến lược rất quan trọng về kinh tế, chính trị và quân sự. Vì vậy, từ sau ngày thống nhất đất nước, Đảng và Nhà nước ta đã sớm có chủ trương và tiến hành đầu tư để phát triển Tây Nguyên thành một vùng kinh tế động lực, nâng cao đời sống nhân dân, đặc biệt đối với đồng bào các dân tộc thiểu số, đồng bào ở các vùng sâu, vùng xa, vùng đặc biệt khó khăn. Nhờ đó đã tạo cho nơi đây một diện mạo mới, hình thành những nông - lâm trường, công ty lớn kinh doanh những loại cây trồng và sản phẩm có tính chiến lược của nền kinh tế như cà phê, cao su, chè, dâu tằm... Phát huy truyền thống Tây Nguyên kiên cường bất khuất, anh hùng trong các cuộc kháng chiến chống ngoại xâm năm xưa, hôm nay nhân dân các dân tộc Tây Nguyên, dưới sự lãnh đạo của Đảng, đoàn kết một lòng, quyết tâm chiến thắng đói nghèo, lạc hậu, cùng với quân và dân cả nước thực hiện mục tiêu "dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh".

Bên cạnh những thành tựu đã đạt được, trong nhiều năm qua, mặc dù đầu tư vào Tây Nguyên khá nhiều (nếu tính trung bình đầu tư của Nhà nước cho một người dân, thì tỷ lệ này ở Tây Nguyên là cao nhất), nhưng hiện nay nơi đây vẫn là vùng kinh tế tăng trưởng chưa vững chắc, chuyển dịch cơ cấu kinh tế còn chậm, kết cấu hạ tầng thiếu đồng bộ, nhiều vùng còn nghèo nàn, lạc hậu. Việc chăm lo phát triển sản xuất, đời sống vùng dân tộc thiểu số chưa đủ làm thay đổi được tập quán sản xuất và cải thiện đời sống cho đồng bào, tỷ lệ đói nghèo còn cao. Việc giải quyết đất sản xuất cho đồng bào dân tộc chưa đạt yêu cầu, còn nhiều hộ không có đất sản xuất; giải quyết việc làm, nâng cao dân trí còn chậm trễ, lúng túng; khoảng cách giàu nghèo còn chênh lệch; tình trạng lấn chiếm đất rừng, chặt phá rừng xảy ra nhiều nơi.

Lợi dụng tình hình và những khó khăn trên, các thế lực thù địch ráo riết đẩy mạnh các hoạt động chống phá, ra sức tuyên truyền, kích động tư tưởng dân tộc hẹp hòi, ly khai trong một bộ phận đồng bào dân tộc thiểu số ở Tây Nguyên. Từ đó chúng lôi kéo, lừa mị, kích động đồng bào và gây ra các cuộc biểu tình, gây rối ở Tây Nguyên

* Vụ trưởng, Ban Tư tưởng - Văn hóa Trung ương

(tháng 2-2001 và tháng 4-2004). Các thế lực thù địch vẫn ráo riết thực hiện âm mưu lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo ở Tây Nguyên để kích động tư tưởng ly khai, lôi kéo người vượt biên trái phép; lợi dụng việc phát triển "đạo Tin lành Đê-ga" để tìm cách hình thành "Nhà nước Đê-ga độc lập", nhằm từng bước công khai hóa, quốc tế hóa, tạo cơ can thiệp, chống phá cách mạng nước ta. Chính vì vậy, vấn đề ổn định và phát triển Tây Nguyên toàn diện, bền vững vừa mang tính chiến lược lâu dài, vừa mang tính cấp bách, là mối quan tâm to lớn của Đảng, Nhà nước và các cấp, các ngành từ trung ương đến địa phương.

Tây Nguyên là vùng có nhiều tôn giáo. Qua các giai đoạn cách mạng, bên cạnh việc giải quyết tốt các vấn đề về chính sách kinh tế - xã hội, Đảng và Nhà nước ta luôn xác định công tác tôn giáo là vấn đề có tầm quan trọng đặc biệt. Tính đến cuối tháng 12-2005, toàn vùng có 4 tôn giáo chính: Công giáo, Phật giáo, Tin lành và Cao đài, với tổng số chiếm hơn 33,6 % dân số, trong đó khoảng một phần ba tín đồ là người dân tộc thiểu số. Tín đồ người dân tộc thiểu số chủ yếu theo đạo Công giáo và Tin lành. Thực hiện Chỉ thị số 01/2005/CT-TTg ngày 04-2-2005 của Thủ tướng Chính phủ về một số công tác đối với đạo Tin lành, đã có 47 chi hội Tin lành được công nhận chính thức. Vấn đề cơ sở thờ tự đã được các tỉnh chú ý giải quyết từng bước (Gia Lai 27/29 chi hội đã có hướng bố trí đất xây dựng nhà thờ; Đắc Lắc có 5/6 chi hội có chủ trương giao đất, cấp giấy phép xây dựng cho 1 nhà thờ; Lâm Đồng đã bàn giao 2 nhà thờ cũ cho 2 chi hội). Việc phong chức, đào tạo chức sắc,... từng bước giải quyết các nhu cầu tôn giáo theo pháp luật. Những năm qua, số lượng tín đồ tăng cao,

trong đó, tín đồ người dân tộc thiểu số tăng khá nhanh trong cộng đồng Công giáo và chiếm tỷ lệ tuyệt đối trong cộng đồng đạo Tin lành. Một điểm đáng lưu ý là người dân tộc thiểu số tại chỗ chiếm hơn 83% tổng số tín đồ người dân tộc thiểu số nói chung.

Dưới sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng và Nhà nước, sự quan tâm và tạo điều kiện thuận lợi của lãnh đạo các địa phương ở Tây Nguyên, hầu hết, đồng bào dân tộc thiểu số và quần chúng tín đồ các tôn giáo đều tin tưởng và đi theo con đường của Đảng, Bác Hồ đã lựa chọn, thực hiện "sống tốt đời, đẹp đạo"; đoàn kết với các dân tộc anh em, đoàn kết các tôn giáo, phát huy truyền thống cách mạng, lao động sản xuất, vươn lên cùng cộng đồng, xây dựng quê hương giàu đẹp. Trong những năm qua, đời sống vật chất và tinh thần của đồng bào các dân tộc ở Tây Nguyên, trong đó có đồng bào các tôn giáo từng bước được cải thiện. Đồng bào các tôn giáo đã tích cực lao động để nuôi sống mình, làm giàu cho chính mình và cho xã hội, hăng hái tham gia xóa đói giảm nghèo, xây dựng cuộc sống văn hóa ở khu dân cư, xóa mù chữ..., tích cực tham gia vào công cuộc xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Trong dịp Nô-en 2005, trên địa bàn Tây Nguyên tổ chức 423 điểm lễ bà con giáo dân sinh hoạt mừng Giáng sinh, hàng trăm điểm tổ chức lễ ở buôn làng. Đồng bào có đạo phấn khởi, tin tưởng, góp phần làm thất bại âm mưu của các thế lực thù địch và bọn phản động FULRO lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo để kích động biểu tình, bạo loạn và vượt biên trái phép.

Tuy nhiên vẫn còn nơi này, nơi khác có những hoạt động tôn giáo không theo đúng pháp luật. Việc truyền đạo trái phép gắn với ý đồ chính trị phản động của một số phần tử

đội lột tôn giáo, lợi dụng tự do tín ngưỡng kích động, lừa mị và lôi kéo một số nhóm sinh hoạt đạo bất hợp pháp, có những hoạt động gây rối, chia rẽ tôn giáo này với tôn giáo khác, giữa đồng bào có tôn giáo và không tôn giáo, đặc biệt âm mưu chia rẽ đồng bào tôn giáo với Đảng, Nhà nước nhằm phá hoại khối đại đoàn kết dân tộc, gây mất ổn định chính trị... Đạo Tin lành tiếp tục phát triển, các hệ phái Tin lành chưa được công nhận tư cách pháp nhân tôn giáo gia tăng hoạt động mạnh trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số. Việc lập các Hội thánh cơ sở, phong chức sắc trái phép vẫn diễn ra nhiều nơi. Hiện nay, trong một số ít đồng bào dân tộc thiểu số vẫn bị tác động của tư tưởng lập ra tổ chức đạo Tin lành riêng của người dân tộc ("Tin lành Đê-ga" - mà thực chất là một tổ chức chính trị phản động đội lột tôn giáo). Trong khi đó, việc giải quyết vấn đề Tin lành theo chủ trương của Đảng ở một số nơi làm còn chậm, đã gây mặc cảm giữa tín đồ, chức sắc có nhu cầu tín ngưỡng với chính quyền cơ sở, gây bất lợi cho việc tập hợp quần chúng. Thêm vào đó là sự tác động từ bên ngoài và bọn xấu ở bên trong đã làm cho một bộ phận không nhỏ đồng bào dân tộc thiểu số, phần lớn là thanh, thiếu niên còn nhận thức mơ hồ về vấn đề dân tộc, vấn đề đoàn kết giữa người Kinh với người các dân tộc khác, về tư tưởng ly khai, về "Nhà nước Đê-ga", tư tưởng vọng ngoại vẫn đang có chiều hướng tiếp tục gia tăng.

Vấn đề nổi lên về tôn giáo ở Tây Nguyên trong những năm qua là do hai nguyên nhân chính. Trước hết, đó là sự lợi dụng tôn giáo của các thế lực thù địch thực hiện âm mưu trước mắt và lâu dài, lấy tôn giáo làm điểm khác biệt để chia rẽ đồng bào có tôn giáo và

đồng bào không theo tôn giáo nào. Những ý đồ muốn tạo dựng "Tin lành Đê-ga" là âm mưu của các thế lực thù địch, phục vụ cho mục đích chia rẽ Kinh - Thượng, phá hoại khối đại đoàn kết toàn dân, phá hoại sự nghiệp cách mạng Việt Nam. Thứ hai, quá trình phát triển của tôn giáo cũng chịu ảnh hưởng của các yếu tố kinh tế. Những tác động chủ quan của các tổ chức tôn giáo gắn liền với những lợi ích kinh tế trước mắt, làm phức tạp thêm tình hình tôn giáo ở Tây Nguyên hiện nay. Tuy nhiên, do đặc điểm niềm tin tôn giáo ở nước ta trước hết xuất phát từ cảm tính, từ niềm tin hơn là sự hiểu biết về giáo lý, nên mức độ tin theo tôn giáo có giới hạn và ít có sự cuồng tín tôn giáo.

Công tác tư tưởng là hoạt động có mục đích, nhằm xây dựng, phát triển và hoàn thiện hệ tư tưởng, phổ biến truyền bá hệ tư tưởng vào quần chúng, cổ vũ, động viên quần chúng tạo ra các phong trào quần chúng rộng rãi thực hiện các nhiệm vụ chính trị, kinh tế - xã hội. Trong nhiều năm qua, đội ngũ những người làm công tác tư tưởng - văn hóa ở Tây Nguyên đã hướng về cơ sở để nắm tình hình, phản ánh diễn biến tư tưởng, tâm trạng của các tầng lớp nhân dân, phát hiện âm mưu của các thế lực phản động, từ đó tham mưu cho cấp ủy có hướng chỉ đạo, giải quyết tình hình; góp phần xây dựng và phát triển Tây Nguyên trên các lĩnh vực kinh tế - xã hội, an ninh - quốc phòng.

Các cấp ủy đã coi trọng công tác tư tưởng trong các lĩnh vực, đặc biệt đối với đồng bào dân tộc thiểu số và giáo dân. Cùng với công tác vận động quần chúng, công tác tư tưởng đã góp phần tác động vào nhận thức của cán bộ, đảng viên và nhân dân, cung cấp những thông tin về đặc điểm các dân tộc và quan hệ giữa các dân tộc, truyền thống và

tầm quan trọng của khối đại đoàn kết toàn dân tộc trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, từng bước làm cho mọi người phân biệt được giữa tín ngưỡng, tôn giáo với các hoạt động mê tín dị đoan; khẳng định rõ Đảng và Nhà nước ta luôn tôn trọng tự do tín ngưỡng, tôn giáo. Trong *Hiến pháp năm 1992* và Trong *Pháp lệnh về tín ngưỡng, tôn giáo* nêu rõ: "Công dân có quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo, theo hoặc không theo một tôn giáo nào", "Nhà nước bảo đảm quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo của công dân. Không ai được xâm phạm quyền tự do ấy". Luôn tôn trọng tự do tín ngưỡng, tôn giáo của công dân, nhưng chúng ta kiên quyết bài trừ các hoạt động mê tín, dị đoan, vì thực chất những hoạt động này là phản khoa học, nhân danh tôn giáo, nhưng không phải vì mục đích tôn giáo, gây tác hại nghiêm trọng cho xã hội, cho nhân dân. Cùng với việc kiên quyết bài trừ các hoạt động mê tín, dị đoan, chúng ta cũng kiên quyết chống mọi hành vi lợi dụng, giả danh tôn giáo để hoạt động chống phá Nhà nước cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Khoản 2, Điều 8, *Pháp lệnh về tín ngưỡng, tôn giáo* chỉ rõ: "Không được lợi dụng quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo để phá hoại hòa bình, độc lập thống nhất đất nước; kích động bạo lực hoặc tuyên truyền chiến tranh, tuyên truyền trái với pháp luật, chính sách của Nhà nước; chia rẽ nhân dân, chia rẽ các dân tộc, chia rẽ tôn giáo; gây rối trật tự công cộng, xâm hại đến tính mạng, sức khỏe, nhân phẩm, danh dự, tài sản của người khác, cản trở việc thực hiện quyền và nghĩa vụ công dân; hoạt động mê tín dị đoan và thực hiện các hành vi vi phạm pháp luật khác".

Để không ngừng nâng cao hiệu quả của công tác tư tưởng, góp phần giải quyết các vấn đề dân tộc, tôn giáo ở Tây Nguyên,

trong thời gian tới, công tác tuyên truyền, giáo dục tư tưởng, cung cấp thông tin cần tập trung vào các nội dung trọng tâm sau:

Một là, tiếp tục tuyên truyền về truyền thống đoàn kết, gắn bó của cộng đồng dân tộc Việt Nam; đường lối, chính sách nhất quán của Đảng và Nhà nước ta về vấn đề dân tộc, thực hiện "bình đẳng, đoàn kết, tương trợ, giúp nhau cùng phát triển". Vạch rõ âm mưu, thủ đoạn của các thế lực thù địch chia rẽ cộng đồng dân tộc Việt Nam. Tăng cường nhận thức, trách nhiệm của cán bộ, đảng viên thực hiện chính sách dân tộc, tôn giáo của Đảng, phổ biến các quy định hoạt động tôn giáo theo pháp luật.

Công tác tư tưởng làm cho mọi người nhận thức rõ tôn giáo là nhu cầu tinh thần của một bộ phận nhân dân, là vấn đề còn tồn tại lâu dài. Đạo đức tôn giáo có nhiều điều phù hợp với công cuộc xây dựng xã hội mới. Mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh là yếu tố cơ bản để đồng bào các tôn giáo gắn bó với sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc. Cần phân biệt rõ giữa mặt tư tưởng và mặt chính trị của tín ngưỡng, tôn giáo. Bản thân tôn giáo, tín ngưỡng ngay từ khi mới ra đời không gắn với chính trị. Nhưng trong quá trình tồn tại và phát triển lâu dài trong lịch sử, tôn giáo bị các lực lượng chính trị lợi dụng để phục vụ cho lợi ích của họ.

Trong giai đoạn hiện nay cần tập trung triển khai rộng rãi, sâu sắc Nghị quyết 25 của Ban Chấp hành Trung ương khóa IX về công tác tôn giáo, thực hiện chương trình "Vấn đề tôn giáo và chính sách tôn giáo của Đảng và Nhà nước ta" của Ban Tư tưởng - Văn hóa Trung ương. Đối với Tây Nguyên, cần triển khai mạnh mẽ chương trình này

đến cán bộ, đảng viên cơ sở, đoàn viên các đoàn thể chính trị, xã hội; già làng, trưởng thôn, bản...

Hai là, bình thường hóa trong sinh hoạt tôn giáo; tạo các điều kiện cần thiết để các tín đồ, chức sắc tôn giáo thực hiện tốt việc đạo và việc đời. Vận động quần chúng tín đồ, xây dựng cơ sở cốt cán và thực lực chính trị trong tôn giáo và các vùng có đông tín đồ. Làm tốt công tác vận động tuyên truyền để đồng bào nâng cao cảnh giác, hiểu rõ âm mưu bọn phản động và các phần tử xấu, không nghe theo, không để bọn xấu lôi kéo. Làm tốt công tác tập hợp, vận động, tuyên truyền, giáo dục thanh, thiếu niên dân tộc thiểu số về ý thức trách nhiệm, nghĩa vụ trong việc xây dựng, bảo vệ Tây Nguyên, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Ba là, tích cực nâng cao chất lượng và hiệu quả của hệ thống chính trị cơ sở. Tăng cường cán bộ, xây dựng bộ máy đảng, chính quyền mạnh, đủ sức tự giải quyết những vấn đề phát sinh, nắm được dân, coi trọng thực hiện Quy chế Dân chủ ở cơ sở, tìm giải pháp giúp đỡ sản xuất, xóa đói giảm nghèo cho đồng bào. Làm cho hệ thống chính trị cơ sở chuyển kịp với yêu cầu, đòi hỏi của tình hình thông qua đội ngũ cán bộ cần đào tạo có hệ thống, nâng cao trình độ, bản lĩnh chính trị của cán bộ, đảng viên ở một số xã trọng điểm. Tích cực phát triển đảng viên là người có đạo và người dân tộc thiểu số, thu hẹp số buôn làng "trắng" cơ sở đảng, "trắng" đảng viên. Xây dựng các đoàn thể mạnh cả về tổ chức và chất lượng hoạt động. Tăng cường công tác xây dựng cốt cán; bám dân, phát động quần chúng, kịp thời xử lý, rút kinh nghiệm các vụ tranh chấp, kiến nghị, không để bọn xấu, bọn phản động lợi dụng xuyên tạc, lừa mị đồng bào. □

MỘT TRĂM NĂM...

(Tiếp theo trang 44)

dân chủ phải kèm theo những quy chế, quy định, quy trình, hướng dẫn cụ thể. Nếu không, nguyên tắc này cũng chỉ dừng lại ở lý thuyết.

Hai là, để thực hiện có hiệu quả nguyên tắc tập trung dân chủ, các cấp ủy, các tổ chức, bộ máy đảng phải làm rõ chức năng, nhiệm vụ của cấp ủy, tổ chức, bộ máy của mình. Như thế sẽ khắc phục được tình trạng tập trung giẫm đạp lên nhau giữa dân chủ và tập trung. Nguyên tắc tập trung dân chủ phải được thực hiện đồng bộ ở trong Đảng, Nhà nước, trên các lĩnh vực kinh tế, xã hội, v.v...

Ba là: Quy luật hoạt động của tập trung dân chủ còn được thể hiện ở mối liên hệ bản chất, tác động lẫn nhau và sự cân bằng, thể hiện ở việc ra nghị quyết và tổ chức thực hiện nghị quyết của Đảng.

Để tổ chức, thực hiện có kết quả hơn nữa nguyên tắc tập trung dân chủ trong thời kỳ đổi mới, cần thực hiện tốt các giải pháp:

1 - Xây dựng và thực hiện quy chế tập trung dân chủ nhằm tránh xảy ra tình trạng lẫn lộn bởi thiếu sự phân định và mức độ thực hiện. Xây dựng quy chế tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách; quy chế kiểm tra thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ của các tổ chức đảng, cấp ủy, đảng viên.

2 - Tập trung dân chủ phải được thể hiện một cách đầy đủ trong tổ chức bộ máy, trong sinh hoạt và hoạt động của Đảng, trong phương thức lãnh đạo của Đảng đối với Nhà nước, xã hội, đoàn thể, bảo đảm cho các thành viên của hệ thống chính trị tham gia bình đẳng vào đời sống chính trị, xã hội của đất nước.

3 - Mở rộng dân chủ trong sinh hoạt đảng. Cải tiến nội dung sinh hoạt, hình thức sinh hoạt sát với tình hình, đặc điểm ở địa phương, đơn vị. Sinh hoạt đảng phải trở thành sinh hoạt chính trị, sinh hoạt phẩm cách của người cán bộ, đảng viên, qua đó xây dựng tư cách của người cán bộ, đảng viên trong quá trình vận hành nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập kinh tế quốc tế. □